

Соціальний діалог – на новий рівень

Президент України підписав Закон про соціальний діалог

Верховна Рада України ухвалила цей Закон 23 грудня 2010 року після тривалого опрацювання та розгляду на постійні вимоги профспілок. Закон визначає правові засади організації та порядку ведення соціального діалогу в Україні з метою вироблення та реалізації державної соціальної й економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин та забезпечення підвищення рівня і якості життя громадян, соціальної стабільності в суспільстві.

Закон передбачає, що соціальний діалог – процес визначення та зближення позицій, досягнення спільних домовленостей та прийняття узгоджених рішень сторонами соціального діалогу, які представляють інтереси працівників, роботодавців та органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, з питань формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин.

Соціальний діалог здійснюється на національному, галузевому, територіальному та локальному (підприємство, установа, організація) рівнях на тристоронній або двосторонній основі.

До сторін соціального діалогу належать: на національному рівні – профспілкова сторона, суб'єктами якої є об'єднання професійних спілок, які мають статус всеукраїнських; сторона роботодавців, суб'єктами якої є об'єднання організацій роботодавців, які мають статус всеукраїнських; сторона органів виконавчої влади, суб'єктом якої є Кабінет Міністрів України; на галузевому рівні – профспілкова сторона, суб'єктами якої є всеукраїнські профспілки та їхні об'єднання, що діють у межах певного виду або кількох видів економічної діяльності; сторона роботодавців, суб'єктами якої є всеукраїнські об'єднання організацій роботодавців, що діють у межах певного виду або кількох видів економічної діяльності; сторона органів виконавчої влади, суб'єктами якої є відповідні центральні органи виконавчої влади; на територіальному рівні – профспілкова сторона, суб'єктами якої є профспілки відповідного рівня та їхні об'єднання, що діють на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці; сторона роботодавців, суб'єктами якої є організації

роботодавців та їхні об'єднання, що діють на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці; сторона органів виконавчої влади, суб'єктами якої є місцеві органи виконавчої влади, що діють на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

На території відповідної адміністративно-територіальної одиниці стороною соціального діалогу можуть бути органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законодавством; на локальному рівні – сторона працівників, суб'єктами якої є первинні профспілкові організації, а в разі їхньої відсутності – вільно обрані для ведення колективних переговорів представники (представник) працівників; сторона роботодавця, суб'єктами якої є роботодавець або уповноважені представники роботодавця.

Національна тристороння соціально-економічна рада – постійно діючий орган, що утворюється Президентом України для ведення соціального діалогу.

Національна рада складається з рівної кількості повноважних представників сторін соціального діалогу національного рівня і об'єднує 60 членів, які здійснюють свої повноваження на громадських засадах: 20 членів профспілкової сторони, які делегуються репрезентативними об'єднаннями профспілок, що мають статус всеукраїнських; 20 членів сторони роботодавців, які делегуються репрезентативними об'єднаннями організацій роботодавців, що мають статус всеукраїнських; 20 членів сторони органів виконавчої влади, що призначаються Кабінетом Міністрів України.

Строк повноважень членів Національної ради становить шість років. Питання позбавлення повноважень члена Національної ради у зв'язку з неналежним виконанням ним обов'язків або з інших причин належить до компетенції кожної із сторін.

До основних завдань Національної ради належать вироблення консолідованої позиції сторін соціального діалогу щодо стратегії економічного і соціального розвитку України та шляхів вирішення існуючих проблем у цій сфері; підготовка та надання узгоджених рекомендацій і пропозицій Президенту України, Верховній Раді та Кабміну з питань формування і реалізації державної економічної та соціальної політики, регулювання трудових, економічних, соціальних відносин.

Юридичний відділ

Оплата праці – по-новому

Кабінет Міністрів України своїм розпорядженням схвалив Концепцію удосконалення оплати праці працівників бюджетної сфери.

Незважаючи на практично щорічне підвищення заробітної плати працівникам бюджетної сфери, оплата праці яких здійснюється на основі Єдиної тарифної сітки, її рівень не виконує повною мірою основних функцій та не забезпечує належної мотивації до праці лікарів, вчителів, науковців й інших категорій працівників. Так, середня заробітна плата лікаря станом на 1 грудня 2010 року становила 1730 грн., вчителя - 1630 грн. Концепція визначає проблеми, які потребують розв'язання. Це - існуюча необґрунтована диференціація тарифних ставок і посадових окладів працівників, які виконують однаково за складністю та функціональними ознаками роботу в різних галузях бюджетної сфери; відсутність єдиних підходів при встановленні додаткових видів оплати праці; необхідність удосконалення державних гарантій в оплаті праці, встановлених законами про діяльність галузей освіти, охорони здоров'я і науки тощо.

Передбачені у документі й шляхи розв'язання цих проблем, зокрема:

- розробка та затвердження науково-обґрунтованої методики віднесення посад працівників бюджетної сфери до певних розрядів Єдиної тарифної сітки;
- забезпечення розподілу професій (посад) працівників за розрядами ЄТС на основі вимог довідників кваліфікаційних характеристик професій (посад) працівників бюджетної сфери;
- врегулювання оплати праці працівників національних закладів;
- забезпечення єдиних підходів при встановленні доплат, надбавок працівників різних галузей бюджетної сфери (надбавки за вислугу років, за престижність роботи);
- удосконалення нормативно-правової бази щодо оплати праці працівників окремих галузей бюджетної сфери.

Після затвердження Концепції будуть розроблені конкретні заходи щодо її реалізації. Виконання цих заходів сприятиме створенню умов для підвищення ефективності праці та удосконаленню оплати праці працівників бюджетної сфери, стверджують у Міністерстві.

Удосконалення оплати праці – це лише Концепція?

Проблема оплати праці бюджетників є задавненою. І профспілки, й урядові структури намагалися знайти її вирішення протягом багатьох років. Проте, спроби ці не мали очевидних позитивних результатів. І сьогодні запропонований Міністерством соціальної політики і праці варіант «Концепції удосконалення оплати праці працівників бюджетної сфери» профспілки бюджетних галузей одностайно вважають неприйнятним.

Про «камені спотикання» в реалізації державою гарантій з оплати праці працівників бюджетної сфери розповідає перший заступник керівника Спільного представницького органу профспілок, заступник Голови Федерації профспілок Григорій ОСОВИЙ.

– Сьогодні є окреме законодавство про охорону здоров'я, освіту, культуру тощо, в якому прописано рівень заробітної плати спеціалістів відповідної галузі, який має бути гарантованим і відповідати середньому рівню чи то промисловості, чи то народного господарства. Проте, відповідні законодавчі положення не забезпечують протягом багатьох років. Певні коливання у сторону підтягування до норми були, але дистанція між гарантованим законом і фактичним рівнем заробітку залишається великою. Якщо динаміку такого «повільного наближення» буде збережено, можна вважати, що ця законодавча норма і надалі буде мрією, нереальною до виконання у найближчій перспективі. Це, звичайно, не влаштовує наших колег-спілчан. Зі свого боку Федерація профспілок теж постійно наполягає на реальних у цьому питанні зрушеннях.

Працюючи над Концепцією, представники профспілок бюджетної сфери неодноразово дискутували з представниками урядової сторони з приводу цього документу, головним розробником якого є Міністерство праці і соціальної політики. Однак, у фінальному варіанті Концепції, представленій на нараді 30. 11. 2010 у Міністерстві праці, ми остаточно впевнилися в тому, що основоположні пропозиції профспілок щодо передбачення в Концепції механізмів реалізації державою гарантій з оплати праці, встановлених для працівників бюджетної сфери, на чому повинно ґрунтуватися подальше удосконалення оплати праці бюджетників, не враховано.

На останньому засіданні Кабінету Міністрів (19 січня) від Спільного представницького органу, відтворюючи позицію профспілок бюджетної сфери, я зробив подання про те, що дана Концепція не вирішує існуючих проблем в оплаті праці бюджетної сфери. Більше того, вона містить можливість відходу від спеціальних норм визначення оплати праці, що уже визначено окремими законами. Наприклад, освітніям оплати праці гарантовано на рівні середньої у промисловості України, а працівникам охорони здоров'я і культури – на рівні середньої у економіці. У Концепції закладено підхід до знівелювання цих особливостей, на що, зрозуміло, не можуть погодитися профспілки.

На засіданні Кабінету Міністрів я звернувся до Віце-прем'єр-міністра Сергія Тігіпка, який доповідав дане питання, з проханням пояснити чи означає прийняття Концепції відмову від державних гарантій, визначених спеціальними законами? Він відповів, що давно вже назрів час, коли необхідно всі категорії працівників, оплата праці яких забезпечується коштами бюджету, перевести у рівні умови.

А ситуація така, що хто краще зумів використати силу лобізму, той зумів «пробити» чи то фінансування бюджетних видатків, чи прийняття окремих рішень відносно оплати праці. Кожен окремо бореться за своє щасливе майбутнє. Підтвердженням цього стало і останнє засідання Кабміну, на якому йшлося про умови оплати праці одного з інститутів у системі освіти. Запропоновані в ньому оклади були значно вищими за передбачені у загальній Єдиній тарифній сітці в оплаті праці відповідних категорій працівників.

Каса бюджетна одна, але з неї тягнуть по-різному. І не лише організації бюджетних галузей цивільного характеру, таке відбувається й у силових структурах, де ті чи інші надбавки, доплати, а то й ставки заробітної плати вводилися указами Президента, у залежності, хто мав більшу прихильність Глави держави. Наслідком цього є те, що з бюджетної каси черпають по-різному: хто великою ложкою, а кому і чайної не дістається.

Має бути забезпечено єдиний підхід до оплати праці, я би назвав, «двоєдину» систему оплати праці. Одна сосуєватиметься усіх працівників, хто перебуває на «цивільному» бюджетному фінансуванні. Друга – військових і силових структур. Якщо є потреба відзначити той чи той заклад, установу, формування – це робиться віднесенням їх до відповідних категорій.

Сергій Тігіпка на зауваження відповів, що це лише Концепція. «Після затвердження Концепції будуть розроблені конкретні заходи щодо її реалізації, у цьому процесі будемо обов'язково радитися з профспілками». На даному етапі поки що так. Після затвердження Концепції профспілкам необхідно не зменшувати обороти і пильної уваги до проблеми. Концепція – це, дійсно, загальні підходи, але у її розвитку може бути посіяно добро, а може статися й ущемлення прав працівників, або відхід від державних гарантій.

Медіа-центр ФПУ

Добрі новини

Фтизіатрам підвищать зарплату

Міністерство фінансів погодило проект Урядової постанови, яка передбачає підвищення зарплати лікарям-фтизіатрам.

“Для категорії лікарів, які працюють із хворими на заразні форми туберкульозу, зарплату підвищать на 60%, плюс передбачена надбавка ще до 60% окладу за тривалість безперервної роботи. Для всіх інших фтизіатрів зарплата зросте на 60% плюс до 40% – надбавка за безперервну роботу”, – повідомили у Міністерстві.

Сільські лікарні – на баланс ЦРЛ

У Городоцькій РДА відбулася нарада з керівниками органів місцевого самоврядування, яку провели перший заступник голови райдержадміністрації В. Петров, заступник голови О. Дунас, керівник апарату Б. Степаняк, керівник фінансового відділу В. Жданський.

Йшлося про виготовлення Державних актів на право постійного користування земельними ділянками під будівлями бюджетних установ, що знаходяться на території органів місцевого самоврядування; про видатки на функціонування дільничних лікарень, медичних амбулаторій, фельдшерсько-акушерських та фельдшерських пунктів, які віднесені до видатків, що здійснюються з районного бюджету.

За підсумками наради голів виконкомів зобов'язано прийняти рішення про передачу сільських закладів охорони здоров'я, що знаходяться у власності територіальних громад, у спільну власність територіальних громад району з одночасною передачею закладів на баланс Городоцької центральної районної лікарні.